

Приказ

Мимови на раскршћу фолклора и популарне културе

Ана Банић Грубишић, *Интернет мимови између фолклора и популарне културе*. Београд: Одељење за етнологију и антропологију, Филозофски факултет, Универзитет у Београду – Досије студио, 2023, 187 стр.

Као двадесет пета књига у оквиру монографија *Етнолошко-антрополошких проблема* (издавач: Одељење за етнологију и антропологију, Филозофски факултет, Универзитет у Београду и Досије студио), у 2023. години објављена је књига *Интернет мимови између фолклора и популарне културе* ауторке др Ане Банић Грубишић, ванредне професорице и више научне сараднице на Одељењу за етнологију и антропологију Филозофског факултета Универзитета у Београду. Систематски грађеним теоријским и методолошким утемељењем у етнологији и антропологији, Банић

Грубишић је овом књигом понудила аутентичну анализу начина на који интернет мимови функционишу као хибридни културни феномени на раскршћу фолклора и популарне културе.

Након „Увода“, књига је подељена на следеће делове: „Одлике дигиталне културе и нов(и)их медија“, „Идејна и термилошка исходишта интернет мимова“, „Претече и развој интернет мимова – од ксероклора до интернет феномена“, „Основне карактеристике и жанрови интернет мимова“, „Интернет мимови као (пост)модерни фолклор“, „Завршна разматрања – истраживачки потенцијал интернет мимова“, „У потрази за жанровском разноликошћу: експериментално и прелиминарно мапирање терена“, као и дела у коме су наведени коришћена литература и извори. У овако структурисаној књизи ауторка представља мимове као колективне и партиципативне артефакте. Позивајући се на етаблиране теоријске оквири, као што су концепт „фолклореске“ (који Мајкл Дилан Фостер уводи да би објаснио начин

на који популарна култура доживљава и изводи фолклор) или радови теоретичарке медија Лимор Шифмен, Банић Грубишић редефинише мимове као савремени наставак фолклорне комуникације. Њена анализа открива модалитете којима мимови носе кључне фолклорне особине као што су анонимност, варијабилност и колективно власништво, док истовремено усвајају културу ремикса, карактеристичну за дигитално доба. Посебно упечатљив аспект књиге јесте нагласак стављен на разумевање двоструке природе мима између вернакуларне (одоздо-нагоре) и комерцијализоване културе (одозго-надоле). Интернет мимови се у овој књизи посматрају и као методолошко оруђе које може бити значајно у контексту квалитативних истраживања, а наговештава се и њихова моћ да „измаме“ информације од саговорника и буду окидач за разговор на незгодне и шкакљиве теме, што је посебно значајно приликом етнографских изучавања.

Будући да се дигитални фолклор прелама преко поља интернет истраживања у најширем дисциплинарном смислу, односно на раскршћу антропологије и фолклористике, студија медија и студија културе, естетике и дизајна, историје уметности и студија комуникације, ауторка се у теоријском и методолошком смислу ослања на увиде антропологије фолклора, са посебним нагласком на дигиталну фолклористику, као и на теоријске концепте развијене у студијама медија и комуникације. Комбинацијом етнографског истраживања и анализе садржаја мимова даље се прати животни циклус мимова, што је омогућило да се укаже на пролазну, али и утицајну природу мимова као културних артефаката, који рефлектују и обликују друштвено-политичке дискурсе. Анализа обухвата поглавља о историјском развоју мимова, њиховим карактеристикама (хумор, бриколаж, интертекстуалност) и улози у политичким и протестним покретима. Повезивањем теорије и праксе ауторка пружа јасан и приступачан оквир за разумевање значаја мимова у савременом друштву. Иако теоријски делови књиге могу бити изазовни читаоцима који нису упознати са фолклористиком или студијама дигиталних медија, треба нагласити и похвалити ауторкину настојања да лепим, питким стилем и прегледно изложи сложене концепте тако да буду разумљиви не само академској него и широј читалачкој публици. Интернет мимови анализирани у овој књизи сликовито указују на моћ мимова да илуструју различите актуелне теме, расположење и колективни дух времена, али и да остану сведочанства о политичким, економским, друштвеним и културним приликама одређеног периода.

Књига *Интернет мимови између фолклора и популарне културе* корисна је како за истраживање тако и за разумевање дигиталне културе, а детаљна анализа и иновативна перспектива чине је

драгоценим ресурсом за истраживаче, културне раднике и ентузијасте. Као таква, представља неизоставно штиво за све који су заинтересовани за преплитање дигиталне културе, фолклора и медијских студија.

Бранко Бановић / Branko Banović
Етнографски институт САНУ, Београд /
The Institute of Ethnography SASA, Belgrade
E-mail: branko.banovic@ei.sanu.ac.rs
<https://orcid.org/0000-0001-9590-961X>

Примљено/Received: 3. 12. 2024.
Прихваћено/Accepted: 4. 12. 2024.